

سره تايه کی میژووی

به پټی ياسای مانه ووه نارگيو مینتی بهاکان، مرؤف ههر له سره تاره له مملاتی بوون و نه بووندا بووه. هېچ تاک و کومه لگه په کیش بهی زه منه رابردووه کان کاری پیته نجام نه دراوه له کاتی پیوستی شدا سوودیان لی بینیوه! نه گهر باس له نه خشه په کی میژووی و سیاسی و جوگرافی کرابیت، نهوا به ههر شپوه په ک بوویت گه راونه توه بؤ نه رشیفه کانی ناووه ووه دهره وه له پیناو جهخت خستنه سر بوونی نهوا نه خشانه. لیره دا سیاقی زه من رولیک گوره ده بی نیت بؤ راقه کردنی نه سقی زه منی نیستا. کورد هره له دیر زه مانه وه خوی له نیو که وانه ی مملاتی کاندای بینیوه توه، نه گهر چی جوړی مملاتی کانی ریژه بیوه به یه ک ناراسته نه ریخته توه، به لام له هه موو حاله تکاندا به پټی تواناکان بوونی خوی سه لماندووه. سه لماندنیش تیگوشان و فیداکاری ویستووه. زیاده رو پی ده کم گهر بلیم ناگاداری زورینه ی نه ده قانم که بهم ناراسته یه رشتون، به لام نمونه یه ک یان چند نمونه یه ک هه موو نه مانه مان بؤ ده سل مین که نه خوی له خویدا ده چیته نیو یواریکی رشتنبری و نه ده بییه ووه، به و پییه ی رشتنبران و رووناکبران و نووسهران و شاعران له یه ککاتدا بهر پیرن له بهر پرسیاریتی زه منه کان و پرسپارکردن له و هؤارانه ی

جهمال غه مبار

وک نه وهی بلیت من کیم له میژووداو چون چومه ته نیو میژووه ووه چونیش گه پشتومه ته نه م میژووه ووه چیشم کردووه بؤ نه م میژووه. یان نه نجامی که سیتییه کان له میژوودا چون دهرده چن. تیگرای خه لکی چون نه م نه نجامه ده خوینده ووه هه لیده سه نگین. یان له نیو زه منی نه م میژوودا نه و شتانه ی که پیوست بوون وک کارو کارنامه چی بووه! وک نه و پرسپاراننه ی که باس له نیشتمان و خاک و خوشه ویستی نامو بوون ژبان و مردن و هه ژاری و چه ساوه یی. ده که نه! نه مچوره پرسپارانه به یه که و گری دراون و پیوستییان به نارگيو مینته. بؤ نمونه شاعر پیک گهر له شیعره که یدا باس له خاک و نیشتمان بکات، بیگومان به پیرزیی نه م خاکه و ده سندرزیی دوژمنان و شه پرو کوشتارو فیداکاری و بلاووونه وهی هه ژاری و خرابی باری کومه لایته و دهر وونی و له شفروشی و بلاووونه وهی گنده لی و کوچ و تارواگه و خوگوشن و جودابوونه وهی هاوس ریتی. هتد ده یان به ستنه توه. نه مانه ش نه و ده که یه ین که باسکردن نیشتمان ههر وینه گرتنیک نیه له دوروه ووه، به لکو نیک کردنه وهی خودو خوده کانه له نیشتمان به هوی هاوینه ی نیکبونه ووه، تا هه موو بزنان له کوئی نه و نیشتمان دان و چهن دیش سوزیان هیه بوی و چهن دیش ده توانن پشتگیری لی بکن. به ممش ده توانین بلین که گه رانه وه (فلاشبک) جوله یه کی گپرانه وه گریبه و پیوستییه کی فیکری و سیاسی و دهر وونیه که خود ده توانیت به هوی کارنامه کانی وک نایدیو لژیایی و کاریگری و هه لچونی و دهر برینییه ووه زه منه پچراو مردووه کان زیندو بکاته ووه و بیانکات به سه رچاوه و سه رچاوه لیگرتنیک بؤ پرؤسه معریفیه کانی خوی. به اتا زه منی تازه چند گوشار بخاته سر زه منی رابردو، نهوا خود به هوی کارنامه کانییه ووه ده توانیت په یوه ندیه ک دروست بکات له نیواناندا وک نه وهی رابردو نیستایه و نیستاش دروستگری رابردووه. له لایه کی تره وه به شیک له زه منی رابردو

ووک نه وهی بلیت من کیم له میژووداو چون چومه ته نیو میژووه ووه چونیش گه پشتومه ته نه م میژووه ووه چیشم کردووه بؤ نه م میژووه. یان نه نجامی که سیتییه کان له میژوودا چون دهرده چن. تیگرای خه لکی چون نه م نه نجامه ده خوینده ووه هه لیده سه نگین. یان له نیو زه منی نه م میژوودا نه و شتانه ی که پیوست بوون وک کارو کارنامه چی بووه! وک نه و پرسپاراننه ی که باس له نیشتمان و خاک و خوشه ویستی نامو بوون ژبان و مردن و هه ژاری و چه ساوه یی. ده که نه! نه مچوره پرسپارانه به یه که و گری دراون و پیوستییان به نارگيو مینته. بؤ نمونه شاعر پیک گهر له شیعره که یدا باس له خاک و نیشتمان بکات، بیگومان به پیرزیی نه م خاکه و ده سندرزیی دوژمنان و شه پرو کوشتارو فیداکاری و بلاووونه وهی هه ژاری و خرابی باری کومه لایته و دهر وونی و له شفروشی و بلاووونه وهی گنده لی و کوچ و تارواگه و خوگوشن و جودابوونه وهی هاوس ریتی. هتد ده یان به ستنه توه. نه مانه ش نه و ده که یه ین که باسکردن نیشتمان ههر وینه گرتنیک نیه له دوروه ووه، به لکو نیک کردنه وهی خودو خوده کانه له نیشتمان به هوی هاوینه ی نیکبونه ووه، تا هه موو بزنان له کوئی نه و نیشتمان دان و چهن دیش سوزیان هیه بوی و چهن دیش ده توانن پشتگیری لی بکن. به ممش ده توانین بلین که گه رانه وه (فلاشبک) جوله یه کی گپرانه وه گریبه و پیوستییه کی فیکری و سیاسی و دهر وونیه که خود ده توانیت به هوی کارنامه کانی وک نایدیو لژیایی و کاریگری و هه لچونی و دهر برینییه ووه زه منه پچراو مردووه کان زیندو بکاته ووه و بیانکات به سه رچاوه و سه رچاوه لیگرتنیک بؤ پرؤسه معریفیه کانی خوی. به اتا زه منی تازه چند گوشار بخاته سر زه منی رابردو، نهوا خود به هوی کارنامه کانییه ووه ده توانیت په یوه ندیه ک دروست بکات له نیواناندا وک نه وهی رابردو نیستایه و نیستاش دروستگری رابردووه. له لایه کی تره وه به شیک له زه منی رابردو

نیستی. نه ممش نه وه مان بؤ دهرده خات که زه منه کان بوته ته که سیتییه کی گوزارشت لیگرای ده که که به و پییه ی له ده که که دا جوره هه ماهه نگیه ک له وینه کان به دیده کرت نه ویش له ریگی په یوه ندی سیاقی خاوه ن ده ق و ریکه وینه کانی له گه ل رووداوه که به شپوه یه که گه رانه وهی بؤ زه منی رابردو بؤ مه به سستی نه وه نیبه خه یالیک دروست بکات، به لکو بؤ بودنیا دکردنیتی وک نه وهی بیه ویت خوی چاره نووسی واقعیک بؤ نیستا دیاری بکات.

ناسته کانی زه من

لیره دا ناسته پله بیه کانی زه من به شپوه یه کی لوجیکی نایه ت، چونکی شاعیر، وک بهر مه ندیگ، له ریگی شؤکه کانی زه منی سیاسی و کومه لایه تییه ووه نه بستراکتی زه منه یه که له دوی زه منه کانی خوی نه جویته ووه، هه ر جاره ی به پنی پیوستی فیکری و هه سستی خوی جهخت له سر زه منیک ده کات. نیمه ی وهرگریش یارمه تدریکین بؤ کزکردنه وهی زه منه کان به شپوه لوجیکی و واقعیه کی. رووداوه کان پچرچین و وهرگر به پنی سرچاوه کان ده توانیت بؤ شایه بیان خاتوه سر هئلی سرویشتی خویان، دواتر جیاوازی نامینیت له نیو زه منه کاندای رووی روودا و قه باره و کیشوه ووه، به ممش خاوه ن ده ق سوومند ده بیت له سیمولژیای ده که کی که بیته بهر مه مینه ر. له م جوره ده قانده، سوویدیکی زور له ده ق ناویزان و رده گریت، چونکی تیپه لکیشه زه منی و معریفیه کانی میژوو بزینه ریکی باشن بؤ نه م بهر مه مینانه. گه رانه وه بؤ زه من، دوویاره بوونه وهی زه من و وشه و برگه و دهر برینه کان له ناوه ووه و دهر وهی ده ق نه و راستییه مان بؤ ده سل مینتی که زه منی رووداوه کان کراره یه و جه مسره کانی دیار نین. بؤ نمونه غه مبار خوی به خوی دوویاره ده کاته ووه چ وک وینه یان وشه. بؤ نه ممش وک نمونه پیوسته به راووردیک بکه ین له نیوان نه م شیعری شاعیر و شیعره کانی تری به

میژووی نایه تی شاعیر

نه مانه ی که باس مان لیوه کرد ده شی بگوینج له گه ل شیعریکی شاعیر (جهمال غه مبار) به ناوینشانی (چند به یته له ده ستنووسی نیواره کانی شام) که له دیوانی (هه میشه با لوی بین لای عیشق) - سلیمانی ۲۰۰۴ بلاووته ووه. له م شیعره دا، گهرچی شاعیر، ویستویتی وک کاریکی ته حایولی وینه کان دابه ش بکات، به و پییه ی هه وینه یه که یه که یه کی سر به خوی له دهر برین و ناوه رؤک، به لام به کزکردنه وه یان، وک سو نیت، پاتورامای به شیک له میژووی شاعیر نیشان ده دات که له لایه که وه عاشقی نه وی تره (خاک و نیشتمان و جوانی و سؤن) له لایه کی تریشه و نا زاره تاییه تییه کانی خوی له نیو نه م جیهانه جهنگه له دا.

رویه ی شیعره که بچوکه، به لام توانویه تی تراژیدیای تاکیکی کورد نیشان بدات که به هوی بارود خیکه ووه نار ه حه ت و بیزاره. ماوه جیکه بییه کان چونته زه منه جیاوازه کانی نه م تراژیدیای و په یوه ندیه کی نه م تراژیدیای هیه له گه له نه م زه منانه دا، وک زه منی ده ق: شویاتی ۲۰۰۲، زه منی روودا: میژووی کورد، زه منی گوتار: هه سترکردن به مترسی هه ردو زه من وک سرینه وهی زه منی رابردو و سه رکوتکردنی زه منی

په کخستنی نه وانی تر

لیره دا، شاعیر وک کار توانای زور شتی هیه که نه نجامی بدات و زوریش سووره له سر نه وهی که به نه نجامیان بگه یه تی، به لام نه تا شتیک که توانای به سریدا ناشکی، په کخستنی نه وانی تره. نه ممش نه وه ده که یه نیت که وینه کانی نه م زه منه زیاتر بوونیان له داتا کانی شاعیردا هیه و قورساییه کی گوره یان خستوته سهری که ناتوانیت ده سته رداردی بیت و له هه موو شتیکی تریش زیاتر خوی ده ویت:

بریاره پینش مهرگی ناو و، بهر له وهی دهریا سه فهر کات/ من ماسیه کان بگویمزه ووه ناو په رداختی له فرمبسیکي چوله که کان.../ بریاره بهر له رووخانی ناسمان، په لکه زپرینه بهر مه ووه مینش/ له ویزدانی منالیگما بیشارمه ووه؟/ نهی نه گهر دلیم بروختی، عیشق له کوئی بشارمه ووه؟

له (وینه ی دووه م) دا، شاعیر له سر زمانی کاری رابردو، ده یه ویت بیته ووه نیو زه منه کانی پینش نیستا که پر بووه له تیگوشان و سره وری و هپچیش هه سستی به ماندبوون نه کردووه، به لام کیشه که له زه منی نیستادایه که ته وواو شاعیریان و هیز کردووه و فورمه بایو لژییه کی به ره و گوران بردووه. واته شاعیر له م سئ دیری وینه یه دا، زور چالاکانه کیشی زه منی نیستا دکات، که نه م گه رانه وه یه و لکانده به نیستا ووه له م روویه رده له توانای هه مو شاعیر یگدا نییه که به و شپوه یه گوزارشتیان لییکات:

تؤ چونی، چون؟ نهی سبیره جیماره که ی رچی (جهمال).../ زستانیکي ته وواو ته وواو، له بهر پروشمی به فرا بووم/ به قهد دووریبت سره ریشمی وه کو نیستا سپی نه کرد!

پ. د. زاهير له تيف كهريم

سپينه وهی ناسنامه

له (وینەى سێهەم) دا، شاعیر سپینه وهی ناسنامه دهخاته سه...

له نیوان دوو زهمنه دا

ناخر گونا هه خۆته .. تۆ تهنا خوايه كت هه بوو، له مېحرابی...

به رۆژيش سپينه وهيان .. له هه مو حاله ته كانيشدا شاعیر ديه ویت...

له نه بوونه وه بۆ بوون

پرسپوته: ئیستا چي ده كهیت؟ / به شهو، سهرقالی ته رجه مهی ناوام...

فلاشباك له دهقیکی جه مال غه مبار-دا

به پرۆسه ی رۆمانسییه كان له كاتیكا كه به رهو سهروشت هه لده هاتن،...

گه رانه وه بۆ نالی

په به ریقی عیشقه یا به ریدی عاشقانه هه گبه كهه / بیزارییه، یا راهه دووانه...

حبه بیه وه. / كه (نالی) هاته شام، تهنا ناوینه وه / کتیبکی ی بوو. / ناوینه كه ره سمیکي...

له (وینەى حه وته م) دا، كه په کیكه له وینە کاریگه ریه کانی ئەم دهقه،...

جه مال غه مبار

ئه وه ندهش باس له خۆی ده كات هك ئه وهی دوو روو بن بۆ يه ك دراو. / ده شكريت بلین شاعیر وینه کانی...

شاعیر و ياده وه ریه کانی منالی

عومه ر جه لال

(پابلو نیرۆدا) به شاعیری شۆرشی سێ ره هه نديه کانی (عاشق و شاعیر و سیاسي) ناسراو بوو، له ته ك ئه وه شه دا...

ده راهو يشته و کاریگه ری

ئه گه ر هاتی بۆ خه ونیکم / ئەمه ناو نیشانی منه: / اشام-ی دل، شه قامی وه جد، ته نیشته بیده تگی...

به ره و رۆحی منالی

هه ر مۆفک ئه گه ر منالی له ناخیدا بژی كه سیکي جودایه له مۆفکه کانی دی، ته نیا رۆحی منالی ده توانیت...